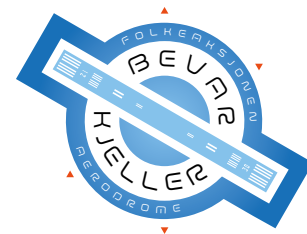

*Opplevelsespark
for hele Norge!*

*Kjeller - for våre barn
og neste generasjoner!*

FORTID - NÅTID - FRAMTID

«En utsettelse av behandlingen av en mulig nedleggelse av Kjeller flyplass til neste revidering av LTP i 2020, vil sikre at pågående utredninger og prosesser kan gjennomføres i Samferdselsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kulturdepartementet og hos Riksantikvaren, før irreversible vedtak.

For best mulig beslutningsgrunnlag, basert på kunnskap og resultatet fra pågående utredninger, vil det være konstruktivt med en utsettelse av behandlingen av Kjeller til 2020 og neste revidering av Forsvarets langtidsplan for forsvarssektoren.»

NOTAT FRA AERONORGE -interesseorganisasjon for norsk luftfart (under etablering)

KJELLER FLYPLASS

EN LEVENDE KULTURARV

FLYUNIVERSITET OG
INNOVASJONSSENTER
FOR FRAMTIDEN

HISTORIE

ENKJ (ICAO KODE) - Kjeller - Norway

Første flygninger 21.-22. september 1912

Hærens flyvevesen etablert i 1913

11.06.1914: Roald Amundsens flysertifikat nr 1

01.07.1914: Hærens flyveskole etablert

08.01.1916: Første ski på FF.1 Longhorn

11.06.1916: Kjeller flyfabrikk etablert

180 fly bygget på Kjeller i årene 1916-1940

01.05.1917: Første flyulykke krever liv - Henri Farman F40

13.08.1938: Junkers G38 landet på ENKJ

Ole Reistad-hangar oppført i 1939

09.04.1940: Tysk angrep - Heinkel He 111

18.11.1943: Amerikansk dagangrep - Liberator

29.04.1944: Britisk nattangrep - Lancaster

Dagens rullebane 30/12 anlagt i 1949

1 357 X 30 meter asfalt

22.10.1949: Første jetfly Vampire B-AT landet

Nedre Romerike Flyklubb etablert i 1955

Småflyhavna overtok etter Flybataljonene

Kjeller Flyhistoriske Forening stiftet i 1994

Oslo Flyklubb flyttet til ENKJ i 1998

Veteranflygruppen NRFV etablert i 2002

Kjeller Aero Senter (KAS) etablert i 2003

15.12.2011: LFK omdannet til AIM Norway SF

03.06.2012: 30 000 på Flydagene 2012

21.09.2012: 100-årsjubileum på Kjeller

06.09.2014: Spitfire til Kjeller

AIM Norway starter HT&VT-produksjon til F-35 i 2015

06.09.2015: Mustang til Kjeller

12.06.2016: Riksantikvaren til Flydagene på Kjeller

04.09.2016: Hurricane til Kjeller

- 1) Innflyging med Cessna C185 på ENKJ.
- 2) Fra Bardufoss for akroutsjekk.
- 3) 100 år med Flyfabrikken/AIM Norway.

- 4) Kjeller er «gull verdt» for politiet.
- 5) Hundremetern ble bombet 9. april 1940.
- 6) Lillestrøm-kamerater fra Arvika.

FAKTA

Kjeller er arnestedet for Luftforsvaret og norsk luftfart.

De første flygningene fant sted på Kjeller 21. og 22. september 1912. Stolte tradisjoner fra Flybataljonene med sine jager-, bombe- og speidervingar videreføres i Småflyhavna (ved den ytre flyveplass) av nær 1 000 medlemmer i flyklubbene og ansatte ved Luftfartsskolen.

Området eies av Forsvaret, er avsatt til forsvarsformål, men ikke regulert.

Ved Kjeller militære base (ved den indre flyveplass) er det ca 450 ansatte i Luftforsvarets vedlikeholdsselskap AIM Norway og rundt 300 ansatte i FMA Luftkapasiteter.

MÅLSETTING

Vi inviterer et samlet Norge til å slå ring om Kjeller, og har som målsetting å utarbeide en konsekvens- og konseptvalgutredning som omfatter alle interesser knyttet til Kjeller flyplass.

For å danne et best mulig grunnlag for beslutninger i Stortinget, anbefales det at punktet om Kjeller tas ut av dagens forslag til langtidsplan for forsvarssektoren og utsettes til neste versjon og revidering i 2020.

En utsettelse vil gi tid til å slutføre utredninger i regi av aktører i luftfartsnorge, departementer og Riksantikvaren.

UNIK KULTURARV

En enestående nasjonal og internasjonal kulturarv. Kjeller er verdens eldste flybase med kontinuerlig aktivitet i over 104 år.

Kjeller flyplass bør bevares for våre barn og neste generasjoner - med flyuniversitet og nasjonalt innovasjonssenter. Sammen med veteranflymiljøet kan vi skape Norges største opplevelsespark!

Muligheter på Kjeller:

- ▶ Flyhistorisk senter/kulturpark
- ▶ Bedriftsmuseum for AIM/FLO
- ▶ Senter for beredskap og sikkerhet
- ▶ Park for luftfart og innovasjon
- ▶ Nasjonalt innovasjonssenter
- ▶ Opplevelsessenter for barn og ungdom
- ▶ Flyuniversitet og utdanningscenter
- ▶ City airport for næringslivet
- ▶ Samlokalisering - Norsk Teknisk Museum
- ▶ Samlokalisering - Forsvarets Flysamling
- ▶ Samlokalisering - Norsk Romfartssenter

1 og 3) Kjeller flyplass utgjør en verdifull infrastruktur for luftfartsnorge og populær under Flydagene hvert år.

2) Testpilot Eskil Amdal flyr Spitfire RR232 4. september 2016, til daglig stasjonert på Luke AFB i Arizona.

3) Hele familien er med under Flydagene på Kjeller 11.-12. juni 2016.

4) Oppvisningspilot Eskil Amdal med jubileumsmaskinen F-16 686 i 2012, her over Oslo havnebasseng.

1) 100 år med Kjeller flyplass og norsk luftmakt ble i 2012 feiret i regi av Prosjekt Kjeller 2012 og Luftforsvaret. I fremste rekke står Gloster Gladiator 423 som er under oppbygging i England. Godt over 100 fly er stasjonert på Kjeller flyplass, verdens eldste flybase med full operativ drift.

2) Spitfire RR232 over Øyeren 4. sept.
3) 38 Tiger Moth ble bygget på Kjeller.
4) Moth DH60M gjenoppbygges på Kjeller.

LANGTIDSPLAN

Regjeringen foreslår i sin langtidsplan (LTP) for forsvarssektoren å gradvis frigjøre areal og avvikle Kjeller innen utgangen av 2023.

Forsvarsdepartementet anslår en gevinst på NOK 600 millioner kroner fratrukket kostnader for miljøopprydding.

Innholdet om Kjeller bør baseres på utredninger og hensyntas de verdier og muligheter som blant annet omfatter vår forsvarsevne, nasjonal beredskap og sikkerhet, idrett, samferdsel, kultur og historie, utdanning, forskning og innovasjon.

Kjeller er i dag sentral innen tungt vedlikehold i Luftforsvaret, samt rekruttering og utdanning av piloter og flyteknikere.

Området er arnested for Luftforsvaret og norsk flygning - møysommelig bygget opp med både sivil og militær innsats. Norges største flymiljø har i dag base på Kjeller.

Kjeller er i dag verdens eldste flybase - en verdifull infrastruktur og enestående kulturarv både nasjonalt og internasjonalt.

For å sikre god framtidig bruk av Kjeller, hvis Forsvaret flytter ut sin virksomhet, er det fordelaktig å definere en periode på 2-3 år til utredningsfaser i forkant av en beslutning i Stortinget.

1) Formasjon med Fairchild Cornell PT-17 LN-BIF og Saab Safir 91B LN-LFK over Øyeren i 2011.

2) Klar for NM i aerobatics 2016; Bendik Johansen (fra venstre), Erik Andreas Øglænd, Thomas Berg og Arne Strøm.

3) Spitfire SM520 G-ILDA på Kjeller kom fra Boulton Flight Academy på Goodwood Aerodrome i England.

4) Sea King vedlikeholdes hos AIM.

5) Super Hercules C-130J i 2015.

6) Aquila A211 over Oslofjorden.

FORSLAG OM UTSETTELSE

Hva blir konsekvensene av en eventuell hel eller delvis nedleggelse av Kjeller flyplass?

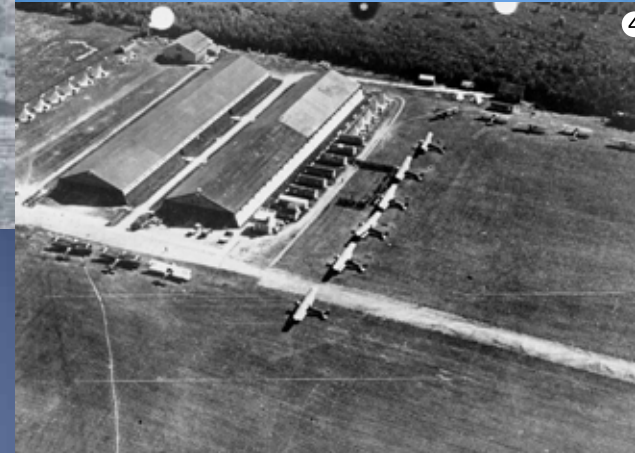
Luftfartstilsynet (LT) har advart sterkt mot en nedleggelse av Kjeller flyplass. I innspill til SD har LT bedt om god tid til grundige prosesser rundt framtidige løsninger hvis Forsvaret trapper ned sin virksomhet på Kjeller.

I Regjeringens forslag til langtidsplan for forsvarssektoren estimerer Regjeringen at flyaktivitetene på Kjeller utfases først i 2023.

En utsettelse av behandlingen av en mulig nedleggelse av Kjeller flyplass til neste revidering av LTP i 2020, vil sikre at pågående utredninger og prosesser kan gjennomføres i Samferdselsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kulturdepartementet og hos Riksantikvaren, før irreversible vedtak.

Som verdens eldste flybase, har Kjeller et potensiale som arena for utdanning av nye piloter i samspill med et veteranflysenter, et nasjonalt innovasjonssenter og et framtidig multimuseum.

For best mulig beslutningsgrunnlag, basert på kunnskap og resultatet fra pågående utredninger, vil det være konstruktivt med en utsettelse av behandlingen av Kjeller til 2020 og neste revidering av Regjeringens langtidsplan for forsvarssektoren.

1) Maurice Farman Longhorn og Shorthorn var de første flyene tilhørende Hærens flygevesen på Kjeller.
 2) Daniel Berg i Cornell ved 100-årsmarkeringen 11. juni 2014 av Roald Amundsens sertifikat nr 1 her til lands.
 Wilhelm Mohr og Daniel Berg, elev ved Kjeller skole, fløy i hvert sitt fly fra Kjeller til Gardermoen.

3) Fairchild Cornell LN-BIF på vei til Lista.
 4) Området til flybataljonene på Kjeller.
 5) Roald Amundsen på Lillehammer i 1914.

104 ÅR MED FLYAKTIVITETER

Norsk Luftseiladsforening, forløperen til Norsk Aero Klubb og Norsk Luftsportforbund, tok initiativ til en nasjonal innsamling for å skaffe «midler til grunnleggelse av en luftflaate for forsvaret».

I løpet av få måneder i 1912 ble det samlet inn midler til innkjøp av to Maurice Farman MF.7 Longhorn, en lastebil og annet tilhørende utstyr som ble fraktet fra Frankrike til Norge med båt, tog, hest og kjerre.

I løpet av 104 år har flyaktivitetene på Kjeller hatt enorm betydning for utviklingen av Luftforsvaret, norsk luftmakt og luftfart, som etter 2. verdenskrig også har gitt grobunn for utviklingen av et av Norges ledende teknologi-, forskning- og innovasjonsmiljøer.

Kunnskapsbyen Lillestrøm ble etablert som en felles organisasjon for utdannings- og fagmiljøene på Kjeller;

- ▶ Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI)
- ▶ Institutt for Energiteknikk (IFE)
- ▶ Norsar, NILU og Justervesenet
- ▶ HiOA, Kjeller Innovasjon
- ▶ UNIK, Kongsberggruppen
- ▶ + 30 virksomheter

1

4

5

2

3

6

- 1) Roald Amundsens (i baksetet) med instruktør Einar Sem-Jacobsen på Kjeller i Hærens fly nr 3, FF.1 Longhorn.
 2) Testpilot på Kjeller før takeoff med F-16. Det utføres omfattende tester av kampflyene etter tungt vedlikehold.
 3) Tiger Moth 189 LN-KFT tilhørende KFF over Oslo, her i retning mot Kjeller flyplass.

- 4) Tredjegerasjon flyr akro på ENKJ.
 5) AIM Norway på FIA14 i Farnborough.
 6) Området til flybataljonene på Kjeller.

NASJONALT UTDANNINGSSENTER

Kjeller var eneste landflyplass de første tiårene i norsk luftfart, og landets landhovedflyplass de siste årene fram til 1939 og åpningen av Fornebu.

Roald Amundsen fløy Maurice Farmen MF.7 Longhorn på Kjeller og tok internasjonalt flysertifikat 11. juni 1914, den gang kalt 'patent'.

Mange av våre piloter under 2. verdenskrig fikk sin opplæring på Kjeller.

Wilhelm Mohr og Per Waaler er krigshelter fra 2. verdenskrig og fikk begge sin utdanning ved Hærens flyveskole på Kjeller.

Kjeller utgjør i dag i praksis et rikssenter for norsk luftfart og luftmakt - etter 104 år med kontinuerlige flyaktiviteter.

Rundt 1 000 piloter, nær en tredjedel av alle flygere i Norge, er aktive på Kjeller. Norges eldste flyplass er også base for over 100 fly. Her finnes Nord-Europas største veteranflypark og Skandinavias største miljø innen aerobatics.

Kjeller er et nasjonalt flyuniversitet. Med Luftfartsskolen og landets største flyskoler tilbys et omfattende utdanningstilbud for piloter som omfatter alt fra enmotors mikrofly, motorfly, akrofly og veteranfly til helikoptre og tomotors skolefly for vordnende trafikkipiloter.

1) Tiger Moth 189 LN-KFT tilhørende KFF over Kjeller flyplass. 2) Direktør i Forsvarsmuseet Erling Kjærnes, direktør for Norsk Luftfartsmuseum Hanne Jakhelln, og Juul Furulund hos Kjeller Flyhistoriske Forening (KFF). 3) HKH Kong Haakon VII inspiserer flybataljonene på Kjeller 26. august 1929.

4) Eskil Amdal i F-16 686 i 2012. 5) Kjellerdagen 21. sept. 2011. 6) Flymiljøet feirer 99-årsdagen.

ENESTÅENDE KULTURARV

Et enestående flyhistorisk miljø på Kjeller ivaretar i dag deler av vår nasjonale kulturarv innen luftfart. Arbeidet skjer med dugnadsinnsats.

Flyaktivitetene på Kjeller samler flyinteresserte fra hele Norge. Området brukes aktivt av piloter, flyteknikere og flyentusiaster i alle aldre.

På Kjeller finnes landets eneste miljø for oppbygging og restaurering av luftdyktige veteranfly.

Flyplassen har i alle år vært livsnerve i utviklingen av et unikt og kompakt teknologi-, forsknings- og innovasjonsmiljø som i dag utgjør en av Norges fremste teknologiklynger.

Kunnskapsmiljøene på Kjeller er «spin-off» fra flyaktivitetene. Etter 2. verdenskrig ble Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) etablert på Kjeller, som har skapt et stort og kompakt fagmiljø.

Kunnskapsmiljøene på Kjeller er ledende innen luftfart, fornybar energi, energiteknikk, miljø, samfunnssikkerhet og bioøkonomi.

Innovasjon preger internasjonal luftfart - i dag kanskje mer enn noen gang - med utvikling av elektriske, hybride og ubemannede (droner, RPAS, UAS) løsninger.

1

4

2

6

7

3

5

8

1) Piper Cub L-4J LN-SAI på jordehopping. 2) Kjeller flyplass har landets største samling av rødlistede humler. 3) Flydagene på Kjeller utgjør landets største airshows hvert år. 4) To enestående områder - Kjeller og Øyeren. 5) Fra venstre; Pär Cederqvist, Martin «TinTin» Thu Tesli, Linda C. Lilleng og Marina Berggren.

6) Eskil Amdal i F-16 686 i 2012. 7) Aerobatics med skoleflyet Cap 10C. 8) Tett formasjon over Oslo med RV.

LANDETS FREMSTE ARENA

Flyaktivitetene og kulturarven på Kjeller har stor verdi for våre barn og neste generasjoner innen utdanning, mestring og opplevelser.

Flydagene på Kjeller er blitt landets største årlige airshow, som hvert år samler 10 000-20 000 tilskuere fra hele Østlandet.

Flyplassen er landets fremste arena for inspirasjon og rekruttering til norsk luftfart.

Mange ungdommer starter sin karriere på Kjeller, som er base for Luftfartsskolen og landets største flyklubber.

Med sin nærhet til Oslo, har Kjeller flyplass de beste forutsetninger for turisme - en lufthavn for besøkende som vil se og oppleve Romerike og Oslo fra luften.

Visit Kjeller samarbeider med Visit Romerike, Visit Oslo og Visit Norge. Flyplassen er et unikt reisemål med eller uten Forsvaret på Kjeller.

Fetsund Lenser, fløtingsmuseum og våtmarks-senter ved Glommas utløp i Øyeren, inngår som en turistdestinasjon for cruiseskip som anløper Oslo hver sommer.

Byggingen av et opplevelsessenter og multimuseum på Kjeller kan utformes som et signalbygg for hele Skedsmo og Romerike, der flyaktivitetene utgjør en vinn-vinn-situasjon for kunnskapsmiljøene på Kjeller.

Riksantikvar Jørn Holme besøkte Flydagene på Kjeller 12. juni 2016, her foran Norduyn Norseman R-AF.

Jørn Holme har tatt initiativ til en egen utredning for om mulig å frede hele eller deler av Kjeller

Hele Kjeller flyplass utgjør kulturminner av stor verdi, ifølge rapport fra NIKU.

KULTURMINNER AV STOR VERDI

Riksantikvar Jørn Holme (innfelt) besøkte Flydagen på Kjeller 12. juni 2016 og har tatt initiativ til en egen utredning for om mulig å frede hele eller deler av Kjeller, med bygningsmasse og flyområder.

Hærens flyveskole og Kjeller Flyfabrikk holdt til ved «Den indre flyveplass» nedenfor Kjeller gård, mens flybataljonene på Kjeller opererte ved «Den ytre flyveplass» i området mellom Storgata og Fetveien på 1920- og 1930-tallet, samme sted hvor Småflyhavna er lokalisert i dag.

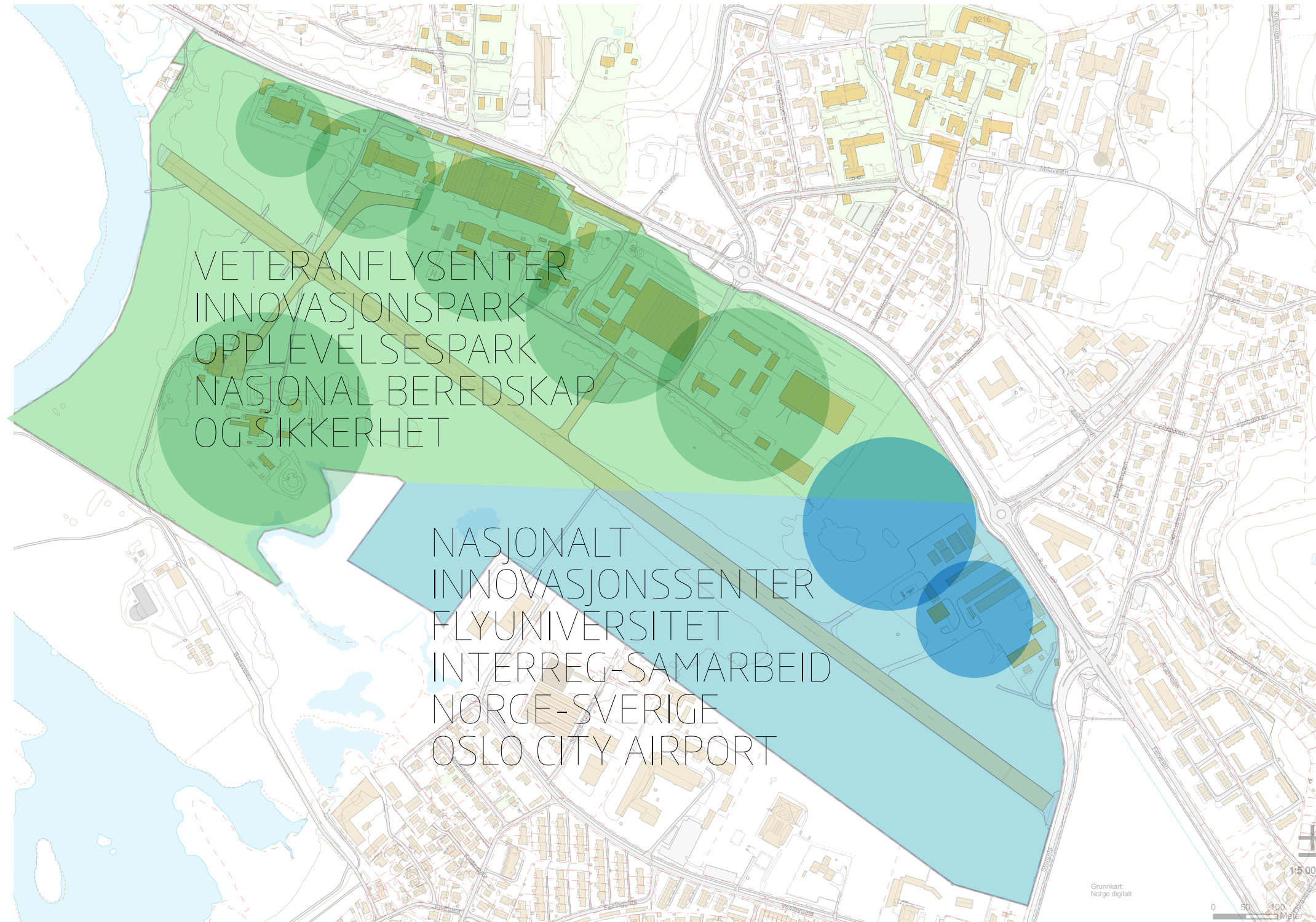
Hele Kjeller flyplass og deler av området på motsatt side av Fetveien utgjør kulturminner av stor verdi, ifølge en NIKU-rapport*.

Kjeller kan utvikles som turistattraksjon, tilsvarende Duxford og Old Warden i England.

Kjeller er et kraftssenter i dag, der mange muligheter kan utredes og detaljplanlegges i ulike scenarier.

Et opplevelsessenter med Luftfartsskolen, flyskoler og veteranflymiljøet kan operere i et framtidig multumuseum med eksempelvis Norsk Teknisk Museum (NTM) i Oslo og Forsvarets Flysamling på Gardermoen.

* kjeller1912.no/wp-content/uploads/2016/02/NIKU-rapport.pdf

STORE MULIGHETER PÅ KJELLER

6. januar 2016 kunne stiftelsen Kjeller flyhistoriske kulturpark (KFK) overlevere en mulighetsstudie på 60 sider som i hovedsak presenterte løsninger for et Nasjonalt veteranflysenter og multimuseum på Kjeller.

Ifølge KFK vil senteret trenge en landingsbane på 1 000 meter og romprogram på ca 3 500 kvm.

KFK foreslår ulike scenarier med eller uten Forsvaret på Kjeller flyplass. Det presenteres også en visjon om «Fremtidens Kjeller» med en rullebane på 1 000 meter, veteranflysenter, idrettsanlegg, boligblokker og næringsbygg.

Nå utreder Justis- og beredskapsdepartementet politiets nye nasjonale beredskapssenter. En lokalisering nær eller på Kjeller vil få en stor betydning for rask respons i framtiden, hvis hele landet ses under ett.

Etter flyttingen av OSL til Gardermoen, kom Stortinget med «Fornebuløftet» om å etablere en ny GA-flyplass på Østlandet, som erstatning for Fornebu og Gardermoen. Etter 22 år er løftet fortsatt ikke innfridd. Imens har flymiljøet på Kjeller vokst betydelig og er blitt et flyuniversitet med utdanningstilbud for hele landet.

Det er store muligheter for en framtidig bruk på Kjeller, der flere lokale og nasjonale interesser kan tas med i en utredningsprosess.

* <http://kjeller1912.no/tre-punkt-landing-pa-kjeller/>

1

2

3

4

5

6

7

1) Nytt skolefly Aquila A211 LN-NRA tilhørende NRFK over Øyeren, på turen fra Berlin til Kjeller.
 2) Rullebanen på Kjeller har retningen 30/12, er 1357 x 30 meter med asfalt. Den ble sist utvidet i 2002.
 3) Besøk hos 80-årsjubilanten Maarud langs Glomma ved Seterstøa. 4) Taktisk trening i flypionertiden.

5) Starter pilotkarriere på Kjeller.
 6) Stort publikum under flydagene i 2016.
 7) Utdanning av trafikkpiloter på Kjeller.

FLYUNIVERSITET

Landets største flyklubber finnes på Kjeller. Sammen med Luftfartsskolen, utgjør de et flyuniversitet med et helt spekter for utdanning av piloter, et rikssenter for norsk luftfart.

Kjeller er et riksanlegg og flyuniversitet innen norsk luftfart. Flyklubber og Luftfartsskolen på Kjeller har et omfattende utdanningstilbud, som for mange er starten på en karriere innen passasjerflygning.

Med et forventet behov for rundt 100 000 nye piloter i Europa de neste 20 årene, ifølge Luftfartsskolen, vil Kjeller kunne spille en sentral og viktig rolle i utdanningen av piloter også i framtiden.

Airbus Group har etablert Voltair SAS og bygger produksjonsanlegg ved Pau Pyrénées Airport for innovative elektriske og hybride skolefly.

Et nasjonalt innovasjonssenter på Kjeller vil kunne bidra til et bredt samarbeid, også innen internasjonal luftfart.

Kjeller har i alle år vært en «testbed» for utvikling og innovasjon, både militært og sivilt. I dag er uttesting av fjernstyrte tårn et av flere prosjekter ved flyplassen.

I framtiden vil flygninger med elektriske og hybride fly by på mer miljøvennlige og raskere transport sammenlignet med bil, buss og bane.

1

2

1) Lars Ness i P-51 Mustang 'The Shark' lander på Kjeller. 2) Gloster Gladiator 423 ved Hundremetern på Kjeller. Flyet var et av syv norske Gloster-fly på Fornebu, som kjempet mot 70 tyske jager- og bombefly sør for Oslo. De norske flyene skjøt ned fem tyske fly og bidro til at flukten for Kongefamilien, Regjering og Storting lyktes.

3

4

5

3) Norsk-svensk pilotutdanning på ENKJ. 4) Oppstilling på Kjeller. 5) Meridian LN-MER kommer til Kjeller.

INTERNASJONALT SAMARBEID

Kjeller Flyplass ble etablert som et forsvarsverk i 1912, få år etter unionsoppløsningen i 1905. Over 100 år etter vil et nasjonalt innovasjons-senter med tilgang til en city airport få stor betydning for Interreg-samarbeidet mellom Norge og Sverige - med rask flyforbindelse.

Kjeller er internasjonalt kjent som «Norges største forsknings- og utviklingsmiljøer med mer enn 3 000 ansatte, blant dem nærmere 1 500 forskere. Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), Institutt for energiteknikk (IFE), Norsk institutt for luftforskning (NILU), Norwegian Seismic Array (NORSAR), Justervesenet, Akershus Energipark, Kjeller Innovasjon, Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), nye og etablerte kunnskapsbedrifter, og UNIK, utgjør de til sammen ca 70 virksomhetene i Forskningsparken-Kjeller som er medlem i The International Association of Science Parks», ifølge UNIK.

Forskningsparken Kjeller har rundt 40 store og små virksomheter innen teknologi, forskning og utdanning. Tusenvis av studenter utdannes hvert år på Kjeller. Universitets-senteret på Kjeller (UNIK) samarbeider tett med NTNU og UiO.

Kjeller er plassert midt mellom Oslo og OSL, og kan markedsføres for turister som vil oppleve Oslo og Romerike fra lufta.

* <http://interreg.no/>
<http://www.interreg-sverige-norge.com/>

- 1) «Kjeller er gull verdt» sier politihelikoptertjenesten som ofte besøker flyplassen for refuel.
 2) Politiet med «hot refuel» med motorene i gang. LN-OCP (bildet) og LN-OCB har begge base på OSL, Gardermoen.
 3) Fra Kjeller er det mindre enn fem minutters flytid til operasjoner over Oslo sentrum.

- 4) Statsråd Anders Anundsen foran 412.
 5) Nytt redningshelikopter AW101 i lufta.
 6) NAW SARH starter innfasing i 2017.

NASJONALT BEREDSKAPSENTER

Kjeller flyplass kan inngå i framtidrettede løsninger for Politiets nasjonale beredskapssenter (PNB), som nå forprosjekteres av Metier på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet i samarbeid med Politidirektoratet.

Kjeller har i alle år vært base for tungt vedlikehold av våre kampfly og redningshelikoptre, for tiden F-16 og Sea King.

AIM Norway har intensjonsavtaler om vedlikehold av både F-35 og nytt redningshelikopter AW101, som begge vil bli innfaset fra og med 2017.

«Kjeller er gull verdt» for politihelikoptertjenesten, ifølge politiet selv. Flyplassen og fuelanlegget brukes jevnlig av politiet, spesielt nyttig i pågående operasjoner i Oslo og omegn.

Ansatte i politiet hevder selv at et framtidig beredskapssenter bør være lokalisert på en flyplass, hvis det skal være nasjonalt, med rask respons også ved hendelser utenfor Østlandet. Kjeller flyplass har alle fasiliteter på plass og vil være en framtidrettet lokalisering.

Kjeller er nærmeste flyplass til Ahus, Aker, Ullevål og Rikshospitalet. Ambulansefly kan lande på Kjeller, hvis det installeres banelys og moderne innflygingssystemer som GPS-approach. Nærheten til Oslo kan bidra til å redde liv i kritiske situasjoner.

1

2

3

4

5

6

NÅR HVERT MINUTT TELLER

En lokalisering av PNB på eller nær Kjeller er framtidsrettet og vil også sikre best responstid for Oslo-politiets nasjonale enheter - hvis hele landet ses under ett.

Kjeller bør være førstevalget hvis hensikten er å oppnå en samlokalisering og bedre samhandling av ressurser, noe som ble påpekt og etterlyst av Gjørsv-kommisjonen.

Kjeller kan også i framtiden bli en styrkemultiplikator innen beredskap og sikkerhet.

Statsråd Anders Anundsen fortalte 22. september at politiet vil få to eller tre nye og større politihelikoptre, som forventes å være innfaset og operative fra 2019.

Utrykninger over lange avstander krever imidlertid mer enn politihelikoptre. For raskest mulig innsats vil politiet spare verdifull tid ved å ta i bruk egne transportfly for utrykninger over større avstander.

Ved katastrofer og større ulykker kan C-130J Super Hercules på kort varsel lande på Kjeller og laste inn mannskap fra Deltatroppen og andre nasjonale enheter ved Oslo politidistrikt.

Når alarmen går teller hvert minutt. Ved å ha både helikoptre og fly til disposisjon på Kjeller, kan politiets nasjonale enheter yte kraftfull beredskap. Det kan være avgjørende for raskest mulig respons i framtiden.

1) Politihelikopter LN-OCB leies inn av Oslo Politidistrikt og har over 15 000 flytimer.

2) LN-OCP eies av politiet i Oslo og flyr her over Bestumkilen med Skøyen og Vigelandsparken i bakgrunnen.

3) Statsråd Anders Anundsen under presseseminar hos POD 24. juni 2016.

4) C-130J Super Hercules tar av fra ENKJ.

5) Kjeller flyplass ved Nitelva i Skedsmo.

6) Politidirektør Odd Reidar Humlegård.

1) Kjeller flyplass tilhører våre barn og neste generasjoner. 2) Luftfartsskolen flyttet til Kjeller i september 2015; Fra venstre Operation Manager Lars Kjellerberg, styreleder Dag Flatebø i NRFK, daglig leder Thor Alvik og Head of Training Einar Thune Iversen ved DHC-1 Chipmunk LN-DHC. 3) Vedlikehold av Spitfire ved Flyfabrikken.

4) Tiger Moth DH82 under bygging .
5) Flydagene 11.-12. juni 2016 på Kjeller.
6) Hans Magnus Lie fløy F-104 og F-16.

KULTURPERLER FOR FRAMTIDEN

Akershus festning, Vigelandsparken og Ekebergsletta er eksempler på områder i Oslo som er bevart for ettertiden, til tross for at stedene lenge var truet av nedbygging, tilsvarende som Kjeller i Skedsmo kommune.

For over 100 år siden gikk Christian Krohg i spissen for en «nivellering» av hele Akerhus festning, for å bøte på datidens bolignød. I dag framstår de tre stedene i Oslo som kulturperler, utenkelig for utbygging.

Mulighetene på Kjeller er mange. Det er behov for en grundig konsekvens- og konseptvalgutredning for beslutninger om framtiden til Kjeller flyplass.

Samferdselsdepartementet vil igangsette arbeidet med å lage en masterplan for GA. Samtidig har Riksantikvaren tatt initiativet til en egen utredning for mulig bevaring av flymiljøer og kulturminner på Kjeller.

Det er en usikkerhet om både omfang og lokalisering når det gjelder framtidig vedlikehold av våre neste kampfly og redningshelikoptre.

Det kan derfor være hensiktsmessig å utsette behandlingen av en mulig nedleggelse av Kjeller til 2020 og neste revidering av Forsvarets Langtidsplan for forsvarssektoren.

1

2

3

4

5

6

FLYPLASS FOR FRAMTIDEN

Folketallet på Østlandet forventes å bli fordoblet eller tredoblet de neste 50 årene, ifølge beregningene hos SSB.

Behovet for Kjeller som en framtidig park og arena for utdanning, mestring og opplevelser vil ikke bli mindre med årene, men trolig øke proporsjonalt med utviklingen i folketallet.

Grundige vurderinger bør gjennomføres i god tid før politiske myndigheter beslutter hva som blir framtiden til området. En delvis nedbygging vil klart begrense mulighetene.

Framtiden består av elektriske og hybride fly. Allerede er skoleflyene på Kjeller blant verdens mest miljøvennlige og støysvake.

Ved å ivareta den historiske flyplassen, kan Kjeller bli Norges svar på Duxford og Old Warden (Shuttleworth) - to kjente turistattraksjoner i England.

En bevaring av verdens eldste flybase på Kjeller vil kunne skape en populær attraksjon i en framtidig «turistakse» og «kulturakse» fra Norges Varemesse på Lillestrøm til et opplevelsessenter på Kjeller, et kjærkomment reisemål for familier og besøkende i alle aldre.

1) Klar for takeoff og flygning med Harvard T-6G LN-TEX fra Kjeller til Stavanger lufthavn på Sola.

2) De to første Maurice Farman MF.7 Longhorn på Kjeller ble kjøpt i Frankrike etter en landsinnsamling i 1912.

3) Nytt skolefly i Oslo flyklubb i 2016; Diamond DA40-NG LN-FTM med Garmin G1000 og GFC 700 Autopilot.

4) Aquila A211 over Oslo i 2013.

5) Testflight med Acrosport LN-BGK i 2016.

6) Pär Cederqvist etter oppvisning i 2014.

1

2

3

4

5

6

BARN OG NESTE GENERASJONER

Framtiden tilhører våre barn og neste generasjoner.

Hva sier dagens barn og ungdom i alderen 10 til 20 år; er de enige i en nedleggelse av flyplassen, en halvveis nedleggelse eller en bevaring av hele Kjeller flyplass?

Hva sier dagens familier hvis våre barn og neste generasjoner blir fratatt mulighetene til utdanning, opplevelser og mestring som vi tar som en selvfølge i dag?

«Kjeller flyplass er for luftsporten det samme som Holmenkollbakken er for norsk hoppssport», hevder generalsekretær i NLF, John Eirik Laupsa.

InFacts spørreundersøkelse i 2014 levnet ingen tvil, et markant flertall stiller seg positivt til flyaktivitetene ved Kjeller flyplass.

«Jeg ser ikke dette som noe stort problem. Flyplassen har ligget på Kjeller siden 1912 og det eksisterer ingen stor konflikt mellom innbyggerne i Skedsmo og flymiljøet», sier stortingsrepresentant for Ap, Sverre Myrli.

Han vil «slå ring om industrivirksomheten, kompetansemiljøene og flymiljøet» på Kjeller.

1) To måneder gammel og i cockpit til Gipsy Moth 125 LN-KFM, som vil bli Norges eldste luftdykte veteranfly.

2) Skoleflyene Aquila A211 LN-NRA og LN-NRB er blant landets mest miljøvennlige og støysvake.

3) Cockpit i Aquila A211, her parkert rett foran den første hangaren som ble bygget i Småflyhavna på Kjeller.

4) Aquila A211 er nytt skolefly hos NRFK.

5) Einar Sem-Jacobsen foran i Shorthorn.

6) Flygledere i Piper Cub.

1

4

5

2

3

6

- 1) Kjeller er kjærkommen for mange, også barnehagene i nærheten, som ofte kommer på besøk.
 2) Ordfører Ole Jacob Flæten i Skedsmo kommune med Riksantikvar Jørn Holme på Kjeller 12. juni 2016.
 3) Piper L-4J Cub «Grasshopper» LN-RAP og Piper Cub LN-ACJ med runup og trening før Flydagene i 2014.

- 4) Far og sønn under Flydagene i 2014.
 5) Hundremetern på Kjeller på 1930-tallet.
 6) Far og sønn før takeoff med Cherokee.

TENK NYTT

Kjeller er verdens eldste flybase med blomstrende miljøer innen luftfart, teknologi, forskning og innovasjon.

Kjeller er et kompakt kunnskapsområde med ledende fagmiljøer, som knapt har sitt sidestykke i Norge eller utlandet.

La oss sammen bevare Kjeller som verdifull infrastruktur for norsk luftfart og arena for et veteranflysenter, et multimuseum, et levende flyuniversitet og et nasjonalt innovasjonssenter til beste for våre barn og de mange millioner av nordmenn som vokser opp etter oss.

Kjeller kan bli Norges største kultur- og opplevelsespark med et bredt spekter av ressurser innen utdanning og mestring.

Et nasjonalt innovasjonssenter på Kjeller kan sammen med et riksbygg for luftfart skape en arena der nye ideer og prosjekter utvikles og får mulighet til å ta av ut i verden.

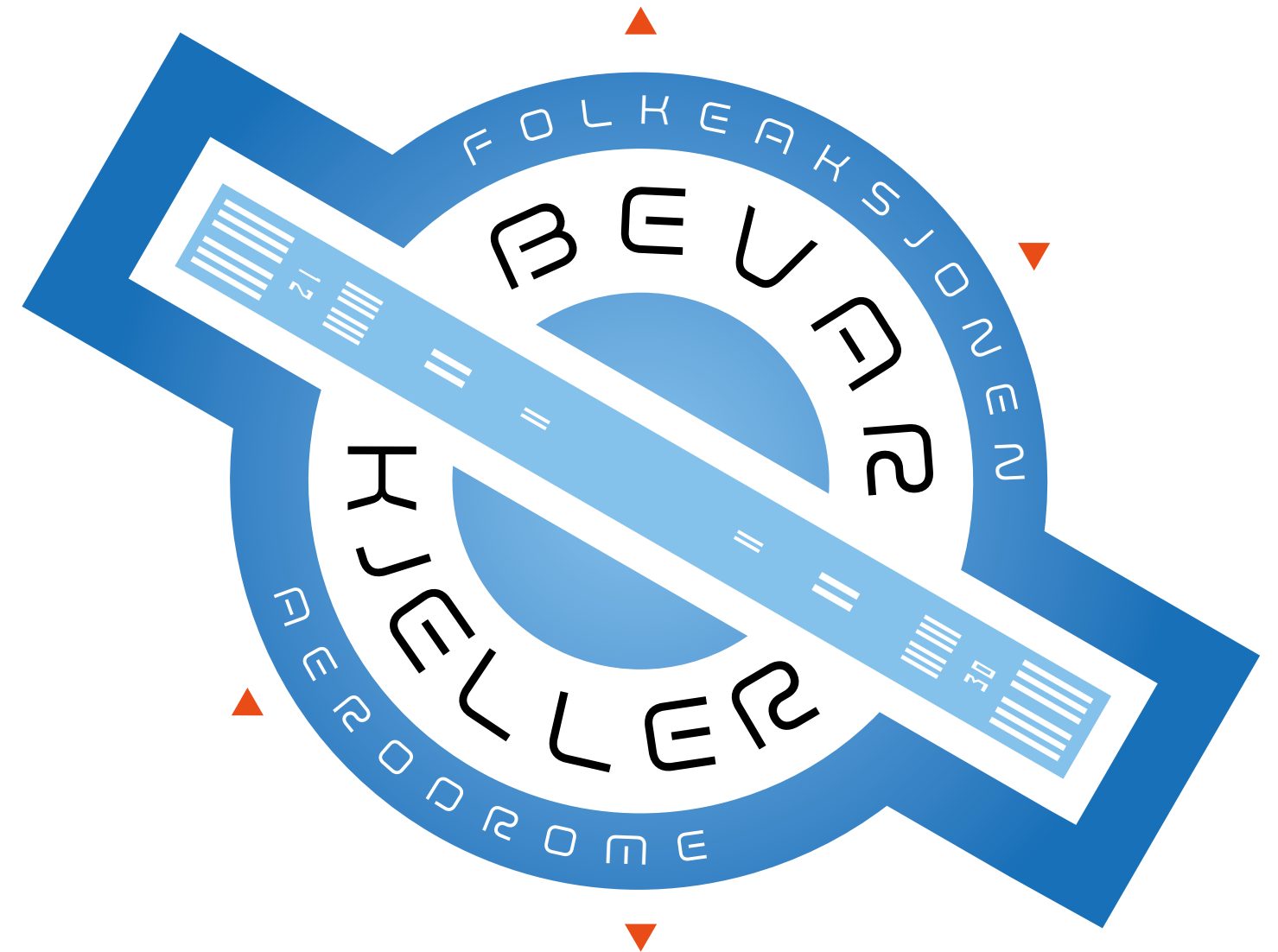
En satsing på Kjeller harmonerer med et uttrykt ønske fra politisk hold om å satse sterk på innovasjon og nytenkning også i framtiden.

Bli med i arbeidet* for å bevare Kjeller flyplass som en unik kulturarv både nasjonalt og internasjonalt!

* Mer informasjon: <http://aeronorge.no/>

*Eskil Amdal og Wilhelm Mohr over Nordmarka på vei mot Holmenkollen og Oslo 6. september 2014.
Rolf Kolling og Annæus Schjødt fikk også oppleve Spitfire SM520 G-ILDA TR.9 over Kjeller flyplass og Oslo.
Alle tre var jagerpiloter, stasjonert ved den norske basen North Weald og fløy Spitfire under 2. verdenskrig.*

1) 70 år etter – 9. april 2010. Krigsheltene Wilhelm Mohr og Per Waaler på Kjeller, hvor de begge tok flygerutdanning.
 2) Tiger Moth DH82A LN-KFT med Per Waaler og Morten K. Agerup Myhr takser ut etterfulgt av LN-MAX med Wilhelm Mohr og Anders Håkensen. 3) Martin «TinTin» Thu Tesli tar imot Wilhelm Mohr etter landing med LN-MAX.

VERDENS ELDSTE FLYBASE

FLYMILJØET PÅ KJELLER

Aerobatic Club of Norway - aerobatics.no

AeroMech AS - Aircraft Maintenance and Production

AIM Norway AS - RNoAF Maintenance Company - aimnorway.com

EAA Chapter 573 Norway - Experimental Aircrafts - eaa573.no

FLO - Norwegian Defence Logistic Organization - forsvaret.no/organisasjon/forsvarets-logistikkorganisasjon

FMA Air Power Capacity (FML) - forsvaret.no/forsvarsmateriell

Helikopterdrift - Geir Thyness - helikopter.no

Helitrans AS - helitrans.no

Kjeller Aerodrome Norway (KAN Interest Organization) - aerodrome.no

Kjeller Aero Senter (KAS) - kjellerflyplass.no

Kjeller Flyhistoriske Forening (KFF) - Kjeller Heritage Organization - kffkjeller.no

Kjeller Flyhistoriske Kulturpark (Stiftelsen KFK) - kjeller1912.no

Kjeller Sportsflyklubb (KSK) - kjellersportsflyklubb.no

LFK Hobbyflyklubb - lfkfhk.com

Luftfartsskolen (LFS) - flylfs.no

Nedre Romerike Flyklubb (NRF) - NRF Flying Club - NRF Flying School - nrfk.org

Noorduyn Norseman N-AF LN-TSN - <http://luftfartsmuseum.no/>

Norges Luftsportforbund (NLF) - nlf.no

Norwegian Spitfire Foundation (NSF) - norwegianspitfire.com

Norwegian Innovation Centre (NIC Prosjekt) - innovasjon.com

Oslo Flyklubb (OFK) - Oslo Flying Club - Oslo Flying School - osloflyklubb.org

RNoAF Test Pilots - forsvaret.no/forsvarsmateriell

Venneforeningen Kjeller Aerodrome - www.kjellervenner.no

Veteranflygruppen i NRF (NRFV) - Heritage Aircraft Kjeller - veteranfly.net

Warbirds of Norway (WoN) - warbirds.no

Takk til Jennifer C. Chisholm-Høibråten og alle andre som har deltatt i utarbeidelsen av notatet.
 Foto: KFF, Forsvaret, Flynytt, NLF, KAN, Martin Bunæs, Eirik Østensjø, Gregorz Kozak,
 Eirik Grønnvoll Irvoll og Lars Brede Grøndahl
 Copyright © AERONORWAY (interesseorganisasjon under etablering)

aerodrome.no

